

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **22.06.2023**

Öznur BARTİN

Hakkâri Milletvekili

Demokratik toplumun önemli kriterlerinden biri olan toplanma ve gösteri yürüyüşü hakkı; siyasi fikirlerin ifadesinden sanatsal faaliyetlerde bulunmasına, ekonomik çıkarların savunulmasından adaletsiz uygulamalara tepki göstermeye varan sivil, ekonomik, politik ve sosyal hakları kapsamaktadır. İfade özgürlüğü ve örgütlenme serbestliği hakkının ayrılmaz bileşeni olarak değerlendirilen ve 1982 Anayasası'nın 34. Maddesinde düzenlenen toplanma ve gösteri yürüyüşü hakkının tanınması, uygulanması, savunulması ve korunması aynı zamanda uluslararası hukukta da güvence altına alınmıştır. Ancak bu hakkın ihlaline dönük uygulamaların en çok görüldüğü kentlerden biri de seçim bölgem Hakkâri'dir. Bu yönde Hakkâri Valiliği, en son 20 Haziran 2023'te aldığı karar ile "kent genelinde 21 Haziran 2023'ten 5 Temmuz 2023'a kadar 15 gün süreyle meydan, cadde, sokak, yol, park gibi umuma açık alanlarda, miting, açık yer toplantıları, gösteri yürüyüşleri, oturma eylemi, protesto eylemi, insan zinciri oluşturarak yapılabilecek protesto, yürüyüş ve toplanmalar, halk kürsüleri şeklinde toplantı, toplanmalar, halk toplantıları, ses-yayın araçları ile yapılabilecek her türlü sesli ve görsel faaliyetler, açlık grevi, çadır kurma, basın açıklamaları, her türlü stant açma, imza toplama, dilek feneri, balon uçurtmak, dron, paramotor, planör ve benzeri her türlü hava faaliyetleri, kamu kurum kuruluşları hariç olmak üzere anma töreni, konser, şenlik, tiyatro, skeç, sinevizyon ve benzeri faaliyetler, meşale yakma, el ilanı, bildiri, broşür dağıtma, afiş asma, sticker yapıştırma türdeki her türlü eylemlerin, etkinliklerin ve faaliyetlerin yapılması" yasaklanmıştır. Hakkâri Valiliği; toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı kapsamındaki eylem ve etkinliklere yönelik yasak kararının gerekçeleri arasında; Dünya Sağlık Örgütü'nün 5 Mayıs 2023'te "küresel bir acil durumu teşkil etmiyor" diye belirttiği Kovid-19 salgını da

göstermiştir. Hakkâri Valiliği tarafından “Koronavirüs salgınının yayılmasının önlenmesi” gerekçe gösterilerek kent genelinde 15 günlük ilan edilen eylem ve etkinlik yasağı kararı, Anayasa’da tanınan temel hak ve hürriyetlere de aykırılık teşkil etmektedir. Anayasa Mahkemesi; daha önce Van, Batman, Diyarbakır valilikleri tarafından benzer şekilde alınan yasak kararlarına ilişkin “toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlali” yönünde hüküm vermiştir. Söz konusu yasak kararları, aynı zamanda birçok mağduriyetin yaşanmasına neden olmaktadır.

Bu Bağlamda;

- 1- Anayasa’da tanınan toplanma ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlaline dönük Hakkâri Valiliği tarafından son 8 yılda verilen yasak kararı sayısı ve toplam süresi kaç gündür?
- 2- Hakkâri Valiliği tarafından 20 Haziran 2023’te alınan 15 günlük eylem ve etkinlik yasak kararı ile bu karara gerekçe gösterilen Kovid-19 salgını arasında nasıl bir ilgi bulunmaktadır? Temel hak ve hürriyetler ile toplanma ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlal edilmesine sebep olan bu karar, Kovid-19 salgınının yayılmasına yönelik önlemlerin alınmasında nasıl bir kolaylık sağlayacaktır?
- 3- Hakkâri genelinde uygulanmak üzere Valilik tarafından alınan 15 günlük eylem ve etkinlik yasağı kararına gerekçe gösterilen kovid-19 salgınının yayılmasına dönük son 3 ayda hangi önlemler alınmıştır? Alınan bu önlemlerin yetersiz olduğunu düşünüyor musunuz? İlan edilen 15 günlük yasak ile Kovid-19 salgının önlenmesine ilişkin hangi hedefler belirlenmiştir?
- 4- Hakkari’de Kovid-19 salgını vakaları artmakta mıdır? Kovid-19 salgını, kentte son 6 ayda nasıl bir artış seyretmiş ve söz konusu salgın nedeniyle yaşamını yitirenlerin sayısı kaçtır?
- 5- Hakkâri Valiliği tarafından alınan eylem ve etkinlik yasaklarına dair herhangi bir soruşturma başlatacak mısınız? Bu yasaklar nedeniyle faaliyetleri engellenen yurttaşların, sanatçıların, siyasi partiler ve sivil toplum örgütlerinin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesine ilişkin bir çalışmanız var mıdır?